

KUTSESTANDARD

Tisler, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Tisleri 4. taseme kutsestandard on välja töötatud:

- Kutsehariduse vastava taseme õppekava aluseks
- Isikute kutsealase kompetentsuse hindamiseks

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Tisler, tase 4	4

Võimalikud osakutsed ja nimetused kutsetunnistusel	
Osakutse nimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Puidupingioperaator, tase 3	3

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
<p>Tisler on oskustööline, kes töötab enamasti mööblitööstuse ja puidutöötlemise ettevõtetes valmistades puidust ja puidupõhistest materjalidest mööblit (näiteks erinevad kapid, riiulid, laudad jne) ja teisi puittöoteid (näiteks uksti, aknaid, treppe jne).</p> <p>Tisler, tase 4 töötab iseseisvalt olukordades, mida saab tavaliselt ette näha, aga mis võivad ka muutuda teostades keerukamaid tööoperatsioone kasutades erinevaid puidu töötlemise ja viimistlemise võtteid. Ta oskab korraldada oma tööd ja planeerida tööaega ning järgib töö- ja keskkonnaohutuse nõudeid.</p> <p>Tisler, tase 4 kutse sisaldab puidupingioperaator, tase 3 osakutset.</p>
A.2 Tööosad
<p>A.2.1 Ettevalmistustööd puidu või puidupõhiste materjalide töötlemiseks</p> <ol style="list-style-type: none"> Jooniste lugemine, projekteerimine ja disainimine Tehnoloogiakaardi lugemine ja koostamine Toorikute ja detailide tükitabelite koostamine Materjalide ja töövahendite valimine ja ettevalmistamine Töökoha korraldamine <p>A.2.2 Puidu ja puidupõhiste materjalide lõiketöötlemine puidutöötlemispinkidel</p> <ol style="list-style-type: none"> Edasise tegevuse kavandamine Tööjoonistel ja tehnoloogiakaartidel oleva teabe kasutamine Lõikeriistade seisukorra kontrollimine Puidutöötlemispingi seadistamine Detailide saagimine, hõõveldamine, puurimine, freesimine, treimine ja lihvimine Detaili vastavuse hindamine tööülesandes antud kvaliteedinõuetele Pingi korrastamine ja puhastamine Töötsooni eesmärgipäraselt kasutamine Töökeskkonna ja -ohutusnõuete järgimine <p>A.2.3 Puidu või puidupõhiste materjalide töötlemine käsitööriistadega, sh pneumo- ja elektriliste käsitööriistadega</p> <ol style="list-style-type: none"> Mõõtmine, märkimine ning šabloonide ja konduktorite kasutamine

2. Käsitööriistade hooldamine ja teritamine
3. Käsitööriistade valimine
4. Ohutusnõuete jälgimine
5. Puidu ja puidupõhise materjali töötlemine
6. Koostetööde tegemine
7. Kvaliteedi hindamine

A.2.4 Puidust või puidupõhistest materjalidest toodete koostamine

1. Seadme valimine
2. Koosteseadmete käsitlemine
3. Koostetööde teostamine
4. Massiivpuit-, liimpuit- ja liimpaind-detailide ühenduste valmistamine
5. Kvaliteedi hindamine

A.2.5 Puidu või puidupõhistest materjalidest detailide pealistamine

1. Põlvide ja seadmete seadistamine ning lõikeinstrumentide reguleerimine
2. Spooni lõikamine ja koostamine
3. Ettevalmistatud spooni või teistest materjalidest kattekihi alusele liimimine
4. Mööbli või puittootedetailide pealistamine
5. Ohutusnõuete järgimine
6. Kvaliteedi hindamine

A.2.6 Mööbli ja puittoodete viimistlemine

1. Mööbli või puittoote pinna ettevalmistamine
2. Lihvimine, peitsimine, pahteldamine, värvimine, õlitamine, lakkimine ja vahatamine
3. Viimistlustööde teostamine
4. Ohutusnõuete järgimine
5. Kvaliteedi hindamine

A.2.7 Mööbli ja puittoodete paigaldamine

1. Mööbli kontrollimine
2. Mõõtmise ja märkimise teostamine
3. Otsuste vastuvõtmine
4. Tööoperatsioonide tegemine paigalduskohal
5. Mööbli sidestamine
6. Kvaliteedi hindamine

Puidupingioperaator, tase 3 osakutse koosneb tööosast A.2.2 Puidu ja puidupõhiste materjalide lõiketöötlemine puidutöötlemispinkidel

A.3 Töö keskkond ja eripära

Tisleri töökeskkond on mürarohke. Töökeskkonnas esineb puidutolmu ja keemilisi ained, mis võivad põhjustada allergiat ning seetõttu on kohustuslik kasutada kaitseriietust ja –vahendeid.

A.4 Töövahendid

Tisleri põhilisteks töövahenditeks on nii puidutöötlemispingid kui ka elektrilised, pneumaatilised ning muud käsitööriistad, liimimise, pealistamise ja viimistlemise seadmed.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Tisleri töö on käeline, seega on oluline liigutuste ratsionaalsus, kiirus ja täpsus. Tisleril peab olema ruumilist kujutlusvõimet ja koormustaluvust.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Tisler, tase 4 omandatakse töökohal praktilise töö käigus õppides.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Enamlevinud ametinimetus on tisleer

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Selle kutse taotlemisel on nõutav kõikide kompetentside (B.2.1 – B.2.7) tõendamine. Kompetentsi B.2.2 tõendamine annab puidupingioperaator, tase 3 osakutse.

B.2 Kompetentsid

B.2.1 Ettevalmistustööd puidu või puidupõhiste materjalide töötlemiseks

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. loeb mööbli ja puitoodete jooniseid;
2. koostab mööblile või puittootele toorikute ja detailide tükitabelid;
3. kasutab mööbli ja puittoodete etteantud tehnoloogiakaarte või koostab need ise;
4. valib ja valmistab ette vajalikud materjalid ja töövahendid;
5. korraldab töökoha järgides töö ratsionaalsust, -ohutust ja keskkonnasäästlikkust.

Teadmised:

- 1) mööbli ja puittoodete joonistel kasutatavaid tähistusi ja kujutamismõtteid;
- 2) erinevaid seotisi ja nende tüüpimõtteid;
- 3) toorikute töötlemisvarude vajalikkust;
- 4) tehnoloogiakaardi eesmärki ja selle koostamisele esitatavaid nõudeid;
- 5) mööbli ja puittoodete valmistamise tehnoloogiat;
- 6) mööbli ja puittoodete valmistamisel kasutatavaid materjale, töövahendeid, seadmeid, elektrilisi ja pneumaatilisi käsitööriistu, nende kasutamise ohutusnõudeid;
- 7) elektri- ja tuleohutuse eeskirju;
- 8) töökoha ratsionaalse, ohutu ja keskkonnasäästliku korraldamise põhimõtteid.

B.2.2 Puidu või puidupõhiste materjalide lõiketöötlemine puidutöötlemispinkidel

EKR tase 3

Tegevusnäitajad:

1. kavandab oma edasise tegevuse arvestades lähteülesannet, arvestades toorikute kvaliteeti, töötlemiskeerukust ja puidupingi võimalusi;
2. kasutab tööjoonistel ja tehnoloogiakaartidel olevat teavet toorikute leidmiseks;
3. kontrollib lõikeriistade seisukorda ja vastavust tööoperatsioonile;
4. seadistab puidutöötlemispinki, lähtudes tööjoonistest ja tehnoloogiakaardist ning etteantud juhistest (tehnoloogiline dokumentatsioon);
5. saeb, hõõvelab, puurib, freesib, treib ja lihvi detailide, lähtudes tööjoonistest ja tehnoloogiakaardist ning etteantud juhistest (tehnoloogiline dokumentatsioon), rakendades ergonoomilisi ja ohutuid töövõtteid;
6. hindab detaili vastavust tööülesandes antud kvaliteedinõuetele, mõõtes, märkides ning kasutades kaliibreid ja etalondetailide;
7. korrastab ja puhastab pinki igapäevaselt vastavalt nõuetele;
8. kasutab oma töösooni eesmärgipäraselt ja hoiab selle korras; kasutab materjale ja tööriistu heaperemehelikult ja säästlikult;
9. järgib töökeskkonna ja -ohutusnõudeid ja kasutab töökaitsevahendeid.

Teadmised:

- 1) puidutöötlemispinkide liigid, kasutatavad lõikeriistad ja nende seadistamise nõuded;
- 2) mõõtmise ja kontrollimise vahendid;
- 3) kaliibrite ja etalondetailide kasutamise põhimõtted;
- 4) puidu lõiketöötlemise põhimõtted;
- 5) tehnilise joonestamise alused ja mööbli ja puittoodete jooniste eripära;
- 6) SI mõõtühikute süsteem;
- 7) puidu mehaanilised ja füüsikalised omadused ning puidu rikked.

B.2.3 Puidu või puidupõhiste materjalide töötlemine käsitööriistadega, sh pneumo- ja elektriliste käsitööriistadega	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. lähtudes joonisest mõõdab ja märgib materjale ning toorikuid; 2. hooldab ja teritab käsitööriistu; 3. valib käsitööriistu lähtuvalt valmistatavast tootest ja kasutatavast materjalist; 4. järgib ohutusnõudeid ja käsitööriistade kasutamise juhendeid; 5. töötleb puitu või puidupõhiseid materjale käsitööriistadega arvestades nende omadusi ja nõudeid valmistatavale mööbli või puittootele ning ennetades võimalikke vigu; 6. teeb koostetõid arvestades nõudeid valmistatavale mööblile või puittootele ning järgib ohutusnõudeid; 7. hindab mööbli ja puittoodete kvaliteeti kehtestatud nõuetest lähtuvalt ning selgitab välja võimalike vigade tekkimise põhjused ja likvideerib need. 	
<p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) materjalide omadusi, mööbli ja puittoodete valmistamisel kasutatavaid käsitööriistu, sh elektrilisi ja pneumaatilisi käsitööriistu, abivahendeid; 2) massiivpuidu ja puidupõhiste materjalide käsitsitöötlemise tehnoloogiat; 3) mõõtmis-, märkimisvahendite, kaliibrite ja etalondetailide kasutamise otstarvet; 4) erinevaid teritusvahendeid ja käsitööriistade teritamise võtteid; 5) mööbli ja puittoodete koostamisel kasutatavaid abiseadmeid ja rakiseid, puidust või puidupõhistest materjalidest detailide ühendamiseks kasutatavaid muust materjalist ühendusvahendeid; 6) ohutusnõudeid ning isikukaitsevahendite kasutamise vajalikkust; 7) mööblile ja puittoodetele kehtestatud kvaliteedinõudeid ning tootes esinevate võimalike vigade olemust ja nende kõrvaldamise võimalusi. 	
B.2.4 Puidust või puidupõhistest materjalidest toodete koostamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. valib seadmed vastavalt kasutatavatele materjalidele ja valmistatavale mööblile või puittootele; 2. kasutab, valmistab ja hooldab koosteseadmeid järgides vastavaid juhendeid ja ohutusnõudeid; 3. teeb keerukaid koostetõid säästlikult, ennetades vigu, järgides ohutus- ja kvaliteedinõudeid ning koostatava mööbli või puittoote koostejoonist; 4. valmistab keerukaid massiivpuit-, liimpuit- ja liimpaind-detailide ühendusi kasutades puitdetailide ühendamise seadmeid ja rakiseid ning muust materjalist ühendusvahendeid; 5. hindab mööbli ja puittoodete kvaliteeti kehtestatud nõuetest lähtuvalt ning selgitab välja võimalike vigade tekkimise põhjused ja likvideerib need. 	
<p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) materjalide omadusi ja nende mõju mööbli ja puittoodete kvaliteedile, koosteseadmete konstruktsioone, tööpõhimõtteid, hooldusjuhendeid; 2) koostejoonistel ja tükitabelis olevat infot; 3) koostetöödel kasutatavate liimide ning tüüblite, lamellide jms otstarbeka ja säästlikku kasutamise võimalusi; 4) massiivpuit-, liimpuit- ja liimpaind-detailidest mööbli või puittoote valmistamise tehnoloogiat; 5) mööblile ja puittoodetele kehtestatud kvaliteedinõudeid, esinevate võimalike vigade olemust ja nende kõrvaldamise võimalusi. 	
B.2.5 Puidu või puidupõhistest materjalidest detailide pealistamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. seadistab pingid ja seadmed ning reguleerib lõikeinstrumendid järgides ohutusnõudeid ja seadistusjuhendeid; 2. lõikab ja koostab spooni, arvestades spooni pinna tekstuuri ja värvust; 3. liimib ettevalmistatud spoonist või muust materjalist kattekihi alusele, arvestades liimimisrežiimi ja kasutatava liimi omadusi; 4. pealistab mööbli või puittoote detaile liimipressides ja -seadmetes; 5. järgib ohutusnõudeid; 6. hindab pealistatud toodete kvaliteeti kehtestatud nõuetest lähtuvalt ning selgitab välja võimalike vigade tekkimise põhjused ja likvideerib need. 	
<p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) spooni käsitsi koostamise tehnoloogiat; 	

- 2) spooni liike, kasutatavate pinkide ja seadmete tööpõhimõtteid ja -režiime;
- 3) spooni lõikamise, vuukimise, liimimise ja koostamise pinke ja seadmeid ning nende kasutamise ohutusnõudeid;
- 4) muust materjalist kattedihi lõikamise, liimimise seadmeid ning nende kasutamise ohutusnõudeid;
- 5) kasutatavate materjalide liimimisrežiime;
- 6) erinevate liimipresside ja liimimise seadmete töötamise põhimõtteid;
- 7) liimimisel kasutatavate kemikaalide ohutuskardil olevat infot;
- 8) erinevate liimide tervistkahjustavat toimet ning vahendeid ja meetodeid nende tervistkahjustava mõju vähendamiseks.

B.2.6 Mööbli ja puittoodete viimistlemine	EKR tase 4
--	-------------------

Tegevusnäitajad:

1. valmistab viimistletava pinna ette arvestades kasutatavat viimistlusvõtet, mööbli ja puittoodete omadusi;
2. lihvib, peitsib, pahteldab, värvib, õlitab, lakib ja vahatab viimistletavaid pindasid järgides kvaliteedinõudeid;
3. valib viimistlusrežiimi arvestades viimistlusmaterjali ja toote omadusi, teeb viimistlustöid, kannab peale viimistlusmaterjali järgides ohutus - ja kvaliteedinõudeid ning ennetades võimalike vigade tekkimist;
4. valib viimistlusmaterjalile sobiva kuivatusmeetodi;
5. järgib ohutusnõudeid;
6. hindab viimistletud toodete kvaliteeti kehtestatud nõuetest lähtuvalt ning selgitab välja võimalike vigade tekkimise põhjused ja likvideerib need.

Teadmised:

- 1) mööbli ja puittoodete viimistlemisel kasutatavaid materjale, erinevate pindade ettevalmistamise võtteid;
- 2) puidu viimistlemise võtteid ja selle juures kasutatavaid seadmeid;
- 3) erinevaid viimistlusrežiime ja viimistlusmaterjalidele vastavaid pinnakatte kuivatamise võtteid;
- 4) erinevate viimistlusmaterjalide tervistkahjustavat toimet ning vahendeid ja võtteid nende tervistkahjustava mõju vähendamiseks;
- 5) ohutusnõudeid ning isikukaitsevahendite kasutamise vajalikkust;
- 6) viimistlemisel kasutatavate kemikaalide ohutuskardil olevat infot;
- 7) mööbli ja puittoodete viimistlemisele kehtestatud kvaliteedinõudeid, esinevate vigade tekke põhjusi ja nende kõrvaldamise võimalusi.

B.2.7 Mööbli ja puittoodete paigaldamine	EKR tase 4
---	-------------------

Tegevusnäitajad:

1. kontrollib mööbli, puittoodete ning nende mõõtude vastavust projektile ja paigalduskoha mõõtudele;
2. teostab mõõtmist ja märkimist tootmisüksuses kui ka tööde teostamisel eriolukorras väljaspool tootmisüksust;
3. võtab iseseisvalt vastu otsuseid ja vastutab tehtud otsuste täitmise eest;
4. teeb vajadusel ebastandardseid tööoperatsioone mööbli ja puittoodete paigalduskohal;
5. sidestab paigaldamise käigus mööbli ja puittoodete objekti seintega, põrandaga, juba olemasolevate mööbliesemetega jne;
6. kontrollib ja hindab tehtud tööde kvaliteeti.

Teadmised:

- 1) jooniste lugemist, mööbli või puitdetailide ja paigalduskoha mõõtmist;
- 2) mõõtmis- ja märkimisvahendite kasutamist paigalduskohal;
- 3) mööbli ja puittoodete koostamisel paigalduskohal kasutatavaid käsitööriistu, abiseadmeid ja rakiseid;
- 4) mööbli ja puitdetailide ühendamiseks paigalduskohal kasutatavaid muust materjalist ühendusdetailide;
- 5) mööbli ja puittoodetele kehtestatud kvaliteedinõudeid ning esinevate vigade olemust ja nende kõrvaldamise võimalusi;
- 6) vastuvõetud otsuste täitmise tähtsust;
- 7) ohutusnõudeid ja isikukaitsevahendite kasutamist paigalduskohal.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
--	--

1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	16-05102017-4.6/7k
--	--------------------

2. Kutsestandardi koostajad	Jüri Minjajev, Eesti Mööblitootjate Liit Zigmontas Strepaitis, OÜ Balteco Mööbel Tiit Kaps, Tallinna Tehnikaülikool Kunnar Kamar, Tallinna Ehituskool Aulika Riisenberg, SA Innove
3. Kutsestandardi kinnitaja	Metsanduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	8
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	05.10.2017
6. Kutsestandard kehtib kuni	01.10.2018
7. Kutsestandardi versiooni number	7
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7522 Tislerid jms töölised
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Cabinetmaker, level 4
Vene keeles	Столяр
C.3 Lisad	
Lisa 1 Kutsealased terminid	